

Skala 1:200 000
 0 1 2 3 4 5 km
 Rådhuset Arkitekter AB

STORA OPÅVERKADE OMRÅDEN
ÖP 2002
TANUMS KOMMUN
ÖVERSIKTSPLAN

Stora opåverkade områden

Utdrag ur 3 kap. 2 § miljöbalken

"Stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär."

Planeringsunderlag

Länsstyrelsen tog under 1990-talet fram en regional sammanställning över de stora opåverkade områden som tidigare redovisades i de kommunala översiktsplanerna. Tanums kommun redovisade två sådana områden i ÖP-90. Någon övergripande syn när det gäller tolkningen av stora opåverkade områden finns inte i nuläget.

Som underlag för ställningstaganden till vilka landsbygdsområden som kan vara aktuella för tillämpning av dessa bestämmelser, redovisas på kartan *Stora opåverkade områden* översiktligt områden och stråk som är påverkade av större exploateringsföretag respektive vilka områden som kan betecknas som stora och opåverkade. Kartan visar att större sammanhängande, opåverkade områden återfinns i kommunens östra delar. Den är dock inte avsedd att ge en exakt avgränsning eller något definitivt ställningstagande till vad som utgör större opåverkade områden. De större opåverkade områden av vildmarkskaraktär, som särskilt kan framhållas, är Kynnefjäll och skogsområdena öster om Bullaresjöarna samt skogsområdena runt Bolsjöarna.

Metoden att markera påverkade zoner utgår från en studie som har utförts av länsstyrelsen i Södermanlands län och som redovisas i rapporten "Skydd av stora sammanhängande landsbygdsområden", NRL-underlag 4. Följande kriterier har använts:

1. Tätorts- och fritidsbebyggelse av större omfattning. För att på ett enkelt sätt redovisa detta, utan nya inventeringsinsatser, har endast planlagda områden samt andra områden med samlad bebyggelse avgränsats.
2. Industriell eller liknande verksamhet. Dessa verksamheter ligger i huvudsak inom samhällsområdena, se ovan. Större verksamheter, avloppsreningsverk etc. utanför samhällsområdena har redovisats.
3. Större trafikleder. Med större trafikleder avses sådana som har en omfattande avskärmande effekt.
4. Större ledningsföretag. Med större ledningsföretag avses ledningar som medför mer omfattande visuell påverkan i landskapet. Kraftledningar med minst 40 kV spänning har tagits med. För kraftledningar med lägre spänning krävs betydligt mindre bredd på skogsgata och byggnadsfri zon.

5. Andra tekniska anläggningar. Tanum Teleport och vindkraftverk har redovisats, liksom radiomaster och liknande som har visuell påverkan på landskapet eller som alstrar radiofrekventa fält. (Någon specificering av olika typer av master har inte gjorts.)
6. Farleder. Allmänna farleder enligt sjöfartsverket har redovisats.
7. Täkter. Större berg- och grustäkter har redovisats, liksom äldre skrotstensupplag, däremot inte husbehovstäkter och andra mindre täkter.

Större delen av den omgivningspåverkan som följer av olika exploateringsföretag finns inom de på kartan redovisade områdena och stråken. Till sådan omgivningspåverkan som till stor del faller utanför dessa områden och stråk hör bl.a. luft- och vattenföroreningar.

Avsikten med att markera ”påverkade områden” är inte i första hand att peka ut störningskällorna utan att grovt kunna redovisa relativt opåverkade områden.

Tysta områden

Tysta områden, dvs områden som inte är påtagligt påverkade av ljudstörningar, kommer med stor sannolikhet att bli en bristvara i framtiden. Man brukar allt oftare tala om att vi har ett behov av att få uppleva miljöer som är fria från ”samballsbrus”. Områden av detta slag kan redan idag betraktas som unika.

Inom ramen för ÖP-arbetet har två landområden utpekats som särskilda tysta områden. Det kriterium som använts för urvalet är att man här kan uppleva tystnad, tack vare att det inte finns bullerkällor som till exempel vägar eller täkter i närheten. Värdet ligger förutom i denna ”tysthet” även i områdenas orördhet. Det större av områdena ligger på östra Kynnefjäll och det mindre på den södra delen av Kynnefjäll. Båda är belägna intill kommungränsen mot Munkedals kommun. Områdena redovisas på kartan *Stora opåverkade områden*.

Den yttre skärgården och havsområdet i väster kan även, bortsett från de större farlederna, i princip betraktas som stort opåverkat och tyst område.

På kartan redovisas även en teoretiskt beräknad zon kring allmänna vägar inom vilken bullervärdena överskrider 30 dBA. Detta material ingår i en länsäckande kartering av bullerstörda zoner (*Tysta områden i Västra Götalands län*, Länsstyrelsen Publ. 2001:18). Studien omfattar även buller från järnvägs- och flygtrafik. I studien pekar man på att tystnad är ett relativt begrepp – bedömningen varierar beroende på vilken miljö och situation en person befinner sig i. Länsstyrelsen definierar ett tyst naturområde som ett område där den årsdygnsekvivalenta ljudnivån inte är högre än 30 dBA. Detta är en mycket låg och svår mätbar ljudnivå, eftersom naturliga ”bakgrundsljud” ofta kommer upp till högre nivåer. Runt den nya sträckningen av väg E6, mellan kommungränsen i söder och Rabbalshede, har en ungefärlig bullerstörd zon lagts in, eftersom sträckan inte var färdigställd när länsstyrelsen genomförde karteringen av bullerstörda zoner.

Överväganden

Stora områden i kommunen, som har en i stort sett bibehållen och sammanhängande karaktär av landsbygd utan större exploateringsingrepp, skall skyddas från sådana ingrepp. Ett sådant skydd är även av värde för bl.a. jord- och skogsbruket, friluftslivet och landskapsbilden.

Kommunen ska verka för att opåverkade områden skyddas mot ingrepp som påtagligt kan skada deras värden. Detta bidrar också till handlingsfrihet i det framtida resursutnyttjandet. Exempel på exploateringsföretag som inte ska tillåtas inom dessa områden är:

- nyetablering av industriell eller liknande verksamhet
- tätorts- eller fritidsbebyggelse av större omfattning
- större trafikleder
- större ledningsföretag
- gruvor och täkter
- upplag och tippar

Kommunen kan också komma att bedöma ingrepp som är en direkt följd av ett visst exploateringsföretag, som t.ex schaktningsarbeten, upplag och utsläpp, enligt dessa bestämmelser i miljöbalken. Även bullerstörningar och ekologiska påfrestningar kan bli aktuella i sammanhanget.

Enligt kommunens uppfattning skall bestämmelserna i miljöbalken inte innebära något absolut förbud mot sådana exploateringsföretag inom ett relativt opåverkat område, utan en anvisning om att de bör bli föremål för en särskild lokaliseringssprövning i syfte att om möjligt finna en alternativ lokalisering till redan exploaterade områden.